

A templom alapításához fűződő legendák:

Az alapítás története

A Sankt Lambrecht-i bencés monostor 1103-ban III. Henrik karintiai hercegtől alapítványi birtokként kapta a mai Mariazell vidékét. Az itt élő emberek lelki gondozásával Otker apát 1157-ben egyik szerzetesét, Magnust bízta meg. Ő az apát engedélyével egy hársfából faragott Mária-szobrot is magával vitt a hosszú útra. December 21-én este, mikor már közel járt céljához, útját egy sziklatömb miatt nem tudta folytatni. Szorult helyzetében a Szűzanyához fohászkodott. Erre meghasadt a szikla, eltűnt az akadály. Hamarosan meg is érkezett, a szobrocskát egy fatönkre helyezte, és kis "cellát" eszközölt fölője. Maga is itt húzódott meg. "A cellabeli Mária": innen származik a lassan kialakuló település elnevezése. A kegyszobor egyre híresebb lett, mai napig Magna Mater Austriae: Ausztria Nagyszonyaként tisztelik.

A Henrik-legenda

Henrik, Morvaország őrgrófja (1197-1222) és felesége is olyan súlyos köszvényben szenvedett, hogy már az ágyból sem tudtak felkelni. Egy éjjel álmukban Szent Vencel azt mondta nekik, hogy bízzanak a Szűzanyában és egészségük visszanyerése után zarándokoljanak el hozzá Mariazellbe, ahol hálájuk jeléül emeljenek templomot. Így is tettek, elrendelték a templom megépítését, majd visszatértek hazájukba.

A Lajos-legenda

I. (Nagy) Lajos magyar király ellen a törökök és más barbár népek 8000 fős sereggel vonultak, akikkel szemben a 2000 fős sereg helyzete szinte kilátástalan volt. Lajos ekkor a Zelli Istenanyához fordult, aki egy álomban támogatásáról biztosította. Felébredvén a mellén találta azt a Mária-képet, amelyet rendszeren egy kis oltáron tartott. Ezt égi jelnek tekintve vonult a harcba, ahol hatalmas győzelmet aratott a törökök felett (1364). Hálából seregével együtt felkereste Mariazellt, és a templomnak ajándékozta az arannyal és drágakövekkel díszített képet és sok más értékes, a címerével ellátott kincset.

A zarándokhely

A város Közép-Európa egyik legjelentősebb Mária-kegyhelye, évszázadok óta keresik fel a zarándokok a csodatévő Szűzanya segítségében bízva. A Szűzanyát számos néven tisztelik: Magna Mater Austriae, Alma Mater Austriae, Gnadenmutter von Mariazell, Alma Mater Gentium Slavorum, Magna Domina Hungarorum. A bazilika két legfontosabb kincse a Máriát és a kis Jézust ábrázoló kegyszobor és az I. Lajos által adományozott Szűz Mária-kép. A kegyszobor 48 cm magas, fából készült és Máriát ábrázolja, aki a jobb karjában tartja a kis Jézust. Mária a baljával a gyermeknek egy körtét nyújt, a gyermek pedig a jobbával egy almát az édesanyjának. A szobrot díszes ruhába öltöztetik az év három legfontosabb ünnepnapján: Nagypénteken, Mária születésének ünnepén (szeptember 8.) és a város alapításának napján (december 21.). Ezeket a drága anyagokból és csipkékből készült ruhákat nemes hölgyek készítették és adományozták, a ma látható darabok zömmel a 19-20. századból származnak. A Madonna és a kis Jézus koronái is adományok, általában a Rudnay Sándor hercegprímás által 1821-ben adományozott és X. Piusz pápa által 1908-ban megáldott koronapár látható a kegyszobron.

A bazilika építésének története

A főkapu fölött az 1200-as évszám olvasható. Ez a román stílusú kápolna építésének kezdete. A gótikus szentélyt 1340-től, a raktárépületet -egy csodálatos háromhajós csarnok- 1360-tól kezdték építeni. I. Nagy Lajos jelentős anyagi támogatásával segítette az építkezést. Később a 14. századi gótikus templom már kicsinek bizonyult növekvő zarándokserege befogadására. Sankt Lambrecht bencés kolostor apátja: Benedikt Pierin elrendelte a szentegyház barokk kibővítését, aminek következtében az több mint duplájára növekedett, és megkapta mai jellegzetes formáját.

A bazilika különleges módon ötvözi a gótika és a barokk jegyeit, oltárát Fischer von Erlach készítette. Kezdetben (1157-ben) egy fülke állt ott, melyet egy szent lambrechtii bencés szerzetes imádozott Máriaszobrának épített.

A bazilika magyar vonatkozásai

- A kincstár bejáratánál két festett jelenet emlékeztet arra a csatára, melynek szerencsés kimeneteléért adott hálát Nagy Lajos magyar király Mariazell legjelentősebb fogadalmi adományával. A "kincstári Madonna" kegykép ugyanis a kegyszobor mellett a búcsújáráhely legjobban tisztelt és becsült ereklyéje. Andrea Vanni sienai művész 1360 körüli alkotásának tartják. A fa alapra készült temperafestmény Máriát ábrázolja gyermekével. A két gloriola aranyozott ezüstlemezét drágakövek és gyöngyök ékesítik. Sötétkék zománc alapon sűrűn, arany anjou-liliomok díszítik azt a négy ezüstlemezt, melyek a kép háttérét adják. 1861 óta ékesíti a képet az a háromsoros gyöngyfűzér, melyet esküvője napján adományozott Batthyány Lujza grófnő.

- A kincstári oltár drapériája Nagy Lajos magyar király táborigyűlésére emlékeztet. A legenda szerint, ott imádkozott kedves Mária-képe előtt a döntő csata előtti éjszakán.

- A gótikus főkapunál Nagy Lajos király szobra, a kapu feletti reliefen (Mária társaságában) domborműalakja látható.

- A templomban két magyar hercegprímás síremléke található, ők Szelepcsényi György és Mindszenty József (utóbbi ma már az esztergomi bazilikában van eltemetve, viszont a rendház átjárójában múzeuma, a közeli kálvárián stációja látható).

- A templom magyar kápolnái: Szent Imre herceg kápolnája (építtette gr. Draskovich Miklós 1670-ben), Szent István kápolnája (alapította Nádasdy Ferenc országbíró 1665-ben), Szent László kápolnája.

- A templomudvar keleti kapuján léptek be a magyar zarándokok a templomba, ezért Szent István és Szent Imre herceg szobrai állnak ott.

Forrás: www.hetedhetorszag.hu